

5. uge

"Kom til mig..."

"Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile" (Matt 11,28).

Hovedtanke

Den hvile, som Jesus tilbyder, er en livgivende kraft, der rækker helt ind i evigheden.

Introduktion

Et symbol på vores rastløshed kunne være motorvejen. Her drøner alle af sted, anonyme, ved siden af og bag ved hinanden stirrende frem for sig og med foden på speederen. Man overhaler og bliver overhalet. Tiden iler, og vi iler med. Man længes efter en pause. På de tyske motorveje findes der efterhånden 44 motorvejskirker, der som "rasteplads for sjælen" inviterer indenfor. Ned med hastigheden og ind i kirken. Efter at sjælen har "tanket op", og man er kommet ned i gear, kan man fortsætte turen.

Nu passer denne skildring muligvis overhovedet ikke på min livssituation. Hvad nu, hvis jeg slet ikke befinder mig i overhalingsbanen, men derimod står i en trafikprop eller er havnet i en blindgyde? Hvad nu, hvis jeg føler mig bremset på grund af alder, sygdom eller pandemi?

Stress er ikke kun et resultat af overbelastning. Man kan også føle pres på grund af manglende udfordringer, ensomhed, ensformighed eller indre uro. Tomhed kan somme tider være ubærlig. Vi har brug for "tankstationer for sjælen". Hvor og hvordan finder vi dem?

"Pludselig oplevede jeg stilheden som et nærvær. I hjertet af denne stilhed var han, der selv er stilhed, fred og sindsro" (George Bernanos).

Oversigt

Søndag	Invitation til aflastning	Matt 11,16-12,8
Mandag	Rembrandt: "Das Hundertguldenblatt"	Matt 11,28
Tirsdag	"Das Hundertguldenblatt" – refleksion	Matt 11,28
Onsdag	Udmattet eller sprudlende?	Matt 11,28-30
Torsdag	Tyngtet eller lettet?	Matt 11,29
Fredag	Bedragerisk eller bæredygtig?	Matt 11,30

Invitation til aflastning

Matt 11,16-12,8

I hvilken sammenhæng udtaler Jesus disse ord? Hvilken betydning har aksplukningen på sabbatten i den forbindelse?

Hvordan bliver det muligt for mig at kaste mine byrder på Jesus og finde hvile?

Forståelse

Umiddelbart før Jesu invitation: "Kom til mig!" står der i v. 27: "Alt har min fader overgivet mig." Jesus handler med guddommelig fuldmagt. Det at give alle mennesker hvile er altså ikke en anmasselse, men en opgave. Før Jesus henvender sig til menneskene, henvender han sig til Gud: "Ja, fader, for således var det din vilje" (v. 26). Bønnen går direkte over i forkyndelse. At tale med Gud og tale med mennesker er ikke to uafhængige ting. Jesu forkyndelse har en kraftfuld virkning, fordi den udspringer fra selve den levende kilde.

Hvorfor skal der skjules noget for de kloge og begavede og afsløres noget for de barnlige sjæle (v. 25, Bibelen 2020)? Det er blændværk at stole på sin egen visdom og mene, den er topmålet for al visdom. På den måde lukker man af for den sande visdom. Er barnlige sjæle mindre fordomsfulde og mere tilbøjelige til at tage imod invitationen? Det er overraskende, at Jesus går direkte fra veråbet (v. 21-24) til lovprisningen.

"Den egentlig nedslående 'foreløbige status' (v. 16-24) afsluttes – underligt nok – med en jublende tak til faderen (v. 25-26), et ord om Jesu enestående fuldmagt (v. 27) og opfordringen til at følge ham (v. 28-30). På samme måde afsluttes evangeliet – efter den 'endelige status', nemlig Jesu korsfæstelse – med jubel over opstandelsen" (SEB 1423).

Refleksion

Kun den, der har noget, kan give noget videre. Hvad har Gud betroet mig? Hvordan er forholdet mellem "at tale med Gud" og "at tale med mennesker" i mit tilfælde? Er jeg snarere tilbageholdende eller anmassende, når jeg taler?

Rembrandt: "Das Hundertguldenblatt"

Matt 11,28

Hvilken overskrift passer til dette billede?

Hvor befinder jeg mig selv i denne skildring?

”Das Hundertguldenblatt” – refleksion

Matt 11,28

”Et billede siger mere end tusind ord”. Den moderne brug af denne gamle vending tilskrives generelt Fred R. Barnard.

”Rembrandt bevæger sig så langt ind i det gådefulde, at han udtrykker ting, der ikke findes ord til på noget sprog” (van Gogh).

”Der er dem, der er i mørket. Der er dem, der står i lys.
Og man ser kun dem i lyset. Dem i mørket ser man ej.”
(Bertholt Brecht)

Jesus ser ”dem i mørket”. Han står i midten omkranset af det milde, helende lys. Han har løftet venstre hånd. Udtrykker det en modtagende holdning (v. 27) eller en velsignende gestus (v. 28)? Eller går begge dele hånd i hånd: Jesus kan kun styrke alle, fordi han har modtaget alt fra Gud?

I højre side lægger man mærke til en række syge, der halter, bæres, køres og søger hjælp hos ham. Til venstre står farisæere og skriftkloge optaget af at diskutere og blændede af deres eget lys. Indbildskhed formørker sindet. Midt iblandt dem står den rige unge mand. Han holder hånden for munden. Grubler han over Jesu ord, eller er han blevet mundlam?

Hvad giver Jesu højre hånd udtryk for? En invitation og beskyttelse for moderen med barnet? Afvisning af en discipel? Afviser Jesus den, der afviser børnene?

I porten til højre i baggrunden får vi øje på en kamel som tegn på, at det, der for mennesker synes umuligt, er muligt for Gud.

Hendrik Waterloo, en af Rembrandts nære venner, skrev på bagsiden af et af denne raderings første tryk: ”Her hjælper Jesus de syge, og børnene velsigner han – det er guddommeligt. Og han straffer dem, der vil forhindre dette, men – ak – den unge mand sørger. De skriftkloge foragter de helliges tro og Kristi guddommeligheds lys.” Men også de er indbudt. Jesus inviterer alle!

Hvilke begivenheder fra Jesu liv minder dette billede mig mest om?

Udmattet eller sprudlende?

Matt 11,28-30

Læs versene i forskellige oversættelser. Hvilken taler mest til dig?

Hvad går mig mest på for tiden? Hvordan har jeg hidtil løst problemer?

Forståelse

Jesus henvender sig især til dem, der lider under tilværelsens genvordigheder, for eksempel dem, der er tynget af sygdom, af manglende omsorg, af arbejde, af sorg, af fortiden, af skyld, eller dem, der kæmper med sig selv eller med andre. Han er der for dem, der er udmattede, trætte, flade, og dem, der ikke kan mere. Jesus vil skænke "vederkvælgelse". Luther benytter dette udtryk, som (desværre) nok er gået af mode. Vi kender blandt andet udtrykket fra Grundtvigs "Påskeblomst, hvad vil du her?", hvor strofe 5 taler om, at vinen i nadvermåltidet "vederkvæger" os. Det er netop det, der menes: Jesus skænker nyt liv.

Jörg Zink (tysk teolog og præst) har oversat Jesu opfordring således: "Kom til mig, alle I, som er trætte og udmattede af urimeligt store byrder, I, der sukker under strenge bud og er tynget af jeres skyld. I skal ånde lettet op og være frie."

Anvendelse

I Eifelbjergene syd for Bonn kan man finde denne gådefulde indskrift: LASTA-HUDDDEL-HUPPEN. Heldigvis bliver dette lokale egnsprog oversat: LAST – PROBLEM – BUNKE.

Den forbipasserende opfordres til symbolsk at aflægge sine bekymringer: Har du en last, der plager dig, så hjælper det at bære på en sten. Tag den med og læg den her, og nyd så dit liv igen.

Dette tilbud kan opfattes helt konkret, hvis vi sætter det i forbindelse med Jesus som den, der virkelig kan og vil bære det, der tynger os.

Refleksion

Jesu opgave, at tage sig af de trætte og dem, som er tyngede af byrder, har kristenheden taget til sig fra første færd. Ved hjælp af sjælesorg og diakoni og ved at hjælpe hinanden viderefører vi det, som Jesus viste os ved sit eksempel: at oplive, oprejse og give nyt mod til de trætte og tyngede.

Tynget eller lettet?

Matt 11,29

Hvad er forskellen på at være tynget og at tage sit åg på sig?

Hvilken aflastning har livet med Jesus givet mig?

Forståelse

Det gavnlige åg (1948-overs.) giver stof til eftertanke. I første omgang kan man blive irriteret over, at der umiddelbart efter den tilbudte aflastning følger et påbud om at tage byrder på sig. Er det meningen, at den troende får fjernet verdsligt pres for derefter at få pålagt helligt pres? Næppe.

Det hårde åg er loven, som farisæerne udlægger den. I modsætning til det er åget i Jesu udlægning gavnligt. Men passer det? Er Jesus ikke meget mere radikal? Det er da sværere at opfylde budet om at elske sine fjender end at overholde farisæiske sabbatsregler.

Det ord, der på dansk er oversat med "gavnligt" i 1948-oversættelsen og på tysk med "sanft" (mildt, blidt) betyder i den græske grundtekst brugbart, nyttigt, dueligt, behageligt, hensigtsmæssigt, helbredende. Parallelt med opfordringen til at tage sit åg på sig udtrykkes kravet om at lære sagtmodighed og ydmyghed. Er det milde åg lig med mildheden? Dette åg er brugbart og helbredende. Hårdhed og intolerance hjælper ikke i det lange løb.

Dertil kommer, at åget ikke skal opfattes som en byrde, men hensigten er at fordele byrden. "Hvad Gud har sammenføjet" betyder i grundteksten "Hvad Gud har lagt fælles åg på" (19,6). Ligesom ægteskabet ikke blev indstiftet for at lægge byrder på hinanden, men for netop at bære byrderne i fællesskab, går Jesus sammen med os under samme åg.

Anvendelse

En pige bærer på sin lillebror. "Er den byrde ikke for tung for dig?" bliver hun spurgt. "Nej," siger hun, "det er jo ikke en byrde, det er min bror."

"Er menneskene en belastning for dig? Læg dem ikke på dine skuldre. Luk dem ind i dit hjerte" (Dom Helder Camera).

Jesus pålægger os et åg: at have omsorg for hinanden, at have kærlighed til hinanden. Den byrde er let, fordi vi bærer den i fællesskab.

Refleksion

"Den, der begiver sig ind under Jesu åg, bliver båret mere af ham, end han selv bærer" (SEB 1423).

Bedragerisk eller bæredygtig?

Matt 11,30

Hvilke associationer får jeg, når jeg hører udtrykket:
"For (sjæle)fredens skyld"?

Fred og hvile hænger sammen. Hvordan opnår man en bæredygtig, ægte indre fred?

- Ikke med den rige bondes indstilling, der i sin selvtilfredshed gravede sin egen grav. Han sagde til sin sjæl: "Slå dig til ro, spis og vær glad!" (Luk 12,13-21, 1948-overs.)
- Ikke på den måde, som Georg Christoph Lichtenberg karikerede: "Det bedste, man kan gøre for at opnå sjælefred, er ikke at have nogen mening."
- Jesus skænker ægte fred. Han har ikke blot sjælefreden for øje, men hele menneskets frelse.

Refleksion

"Når I siger ... at det kristne liv er et tungt arbejde, kan I være sikre på, at I ikke bærer Kristi åg; I bærer en anden herres åg" (Ellen White, *Barnet i Hjemmet*, s. 259, citatsamling).

Resumé

Den hvile, som Jesus tilbyder, er ikke den bedrageriske, som selvtilfredsheden luller sig ind i. Jesus kalder til efterfølgelse. Den, der tager hans åg på sig, bæres mere, end han selv bærer.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

1 "Ord er det syge sinds læge" (Aischylos, græsk dramatik i antikken).

Der findes opbyggelige ord, der kan trøste. Hvilken opmuntring husker I med glæde tilbage på?

2 Matt 11,16-12,8

Hvad går mig mest på for tiden?

Hvordan får I ny energi?
Hvilken rolle spiller troen i den forbindelse?

3 Hvordan reagerer I, når I hører om Jesu "gavnlig/gode" åg?

Hvad hjælper jer til at klare stor belastning?

4 "De store ting sker i stilheden, ikke i udefra kommende begivenheders larm" (Romano Guardini).

Hvad er meningen med motorvejskirker?

5 Gospel-Kids: "Indeni mig der bobler der frem en glæde"
www.youtube.com/watch?v=dZ3E3weQk1I

Hvordan lykkes det jer at sprudle af liv?